

ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ

ИЗВЕШТАЈ О ОЦЕНИ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

КОНКОРДАНЦИЈА КУЛТНИХ СПИСА О СВЕТОМ ЦАРУ УРОШУ
ПАТРИЈАРХА ПАЈСЕЈА

Кандидат: мср Ивана Чанчар

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ
<p>1. Датум и орган који је именовao комисију: 6. XII 2019. године, Наставно-научно веће Филозофског факултета у Новом Саду</p> <p>2. Састав комисије са назнаком имена и презимена сваког члана, звања, назива уже научне области за коју је изабран у звање, датума избора у звање и назив факултета, установе у којој је члан комисије запослен:</p> <p>др Јасмина Грковић-Мејџор, редовни професор за ужу научну област Српски језик и лингвистика (1. VII 2000), Филозофски факултет Универзитета у Новом Саду – председник Комисије</p> <p>др Виктор Савић, виши научни сарадник у области хуманистичких наука – филологија и лингвистика (27. XI 2018), Институт за српски језик САНУ; доцент за ужу научну област Српски језик (27. I 2015), Филолошки факултет Универзитета у Београду – члан</p> <p>др Наташа Драгин, редовни професор за ужу научну област Српски језик и лингвистика (21. I 2016), Филозофски факултет Универзитета у Новом Саду – ментор</p>
II ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ
<p>1. Име, име једног родитеља, презиме: Ивана (Мирко) Чанчар</p> <p>2. Датум рођења, општина, држава: 11. VI 1985, Зрењанин, Република Србија</p> <p>3. Назив факултета, назив студијског програма дипломских академских студија – мастер и стечени стручни назив: Филозофски факултет у Новом Саду; Српска филологија: Српски језик и лингвистика; Дипломирани филолог – србиста</p> <p>4. Година уписа на докторске студије и назив студијског програма докторских студија : 2010. године, Докторске студије језика и књижевности</p> <p>5. Назив факултета, назив магистарске тезе, научна област и датум одбране: -</p> <p>6. Научна област из које је стечено академско звање магистра наука: -</p>

III НАСЛОВ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:

КОНКОРДАНЦИЈА КУЛТНИХ СПИСА О СВЕТОМ ЦАРУ УРОШУ ПАТРИЈАРХА ПАЈСЕЈА

IV ПРЕГЛЕД ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:

Докторска дисертација *Конкорданција кулћних списа о Светом цару Урошу патријарха Пајсеја* садржи 446 страница компјутерски штампаног текста, којима претходе следеће компоненте: *Кључна документацијска информација, Key Word Documentation, Захвалница, Садржај, Сажеџак, Abstract*. Сам текст дисертације садржи три поглавља: I. УВОД (1–65), II. РЕЧНИК (66–356), III. ЗАКЉУЧНА РАЗМАТРАЊА (357–430). После завршног поглавља следи СПИСАК ЛИТЕРАТУРЕ (431–446). Наведена поглавља су подељена на мање целине, а њихова структура изгледа овако:

I. УВОД: 1. Историјски речници: 1.1. Статус међу жанровима савремене лексикографије (1), 1.2. Проблем дефинисања историјских речника (2), 1.3. Типологија историјских речника (3): 1.3.1. Подела историјских речника према хронолошком периоду који одражавају (3), 1.3.2. Подела историјских речника према функционалном стилу који представљају (15), 1.3.3. Подела историјских речника према форми представљања података (17), 1.4. Општи осврт на развој и стање палеославистичке лексикографије (с посебним освртом на домаћу лексикографску праксу) (25); 2. Патријарх Пајсеј и култ Светог цара Уроша: 2.1. О животу и делу патријарха Пајсеја (29), 2.2. Култ Светог цара Уроша (32); 3. Предмет и циљ истраживања (34); 4. Корпус (35): 4.1. Археографски опис аутографа (35), 4.2. Палеографски опис аутографа (36), 4.3. Правопис аутографа (38), 4.4. Млађи препис списа о Светом цару Урошу (39); 5. Методологија рада: 5.1. Опште напомене (40), 5.2. Различита методолошка ограничења (41), 5.3. Принципи преношења изворног текста (44); 6. Структура речничког чланка (46): 6.1. Заглавље (46): 6.1.1. Заглавна (одредничка) реч (47): 6.1.1.1. Нормализација заглавне речи (48): 6.1.1.1.1. Графијска и правописно-фонолошка нормализација заглавне речи (48), 6.1.1.1.2. Морфолошка нормализација заглавне речи (51), 6.1.2. Граматички податак (52): 6.1.2.1. Именице (53), 6.1.2.2. Придеви (53), 6.1.2.3. Прилози (53), 6.1.2.4. Бројеви (54), 6.1.2.5. Глаголи (54), 6.1.2.6. Узвици (55), 6.1.3. Податак о фреквенцији (55), 6.1.4. Податак о различитим варијантама у писању (55), 6.2. Главни део речничког чланка (56): 6.2.1. Сегментација семантичког опсега лексеме (56), 6.2.2. Дефинисање значења и преводни еквиваленти (58), 6.2.3. Цитати (59), 6.3. Упућивања на крају речничког чланка (60); 7. Списак контролних лексикографских извора (60): 7.1. Речници старословенског језика и различитих редакција црквенословенског језика (с акцентом на културни ареал *Slavia orthodoxa*) (61), 7.2. Одабране студије које доносе прегледе речи (63), 7.3. Дијалекатски речници и речници стандардног српског језика (64).

II. РЕЧНИК: Скраћенице: Скраћенице извора (66), Скраћенице библијских књига (66), Техничке скраћенице и симболи (66); а (68); в (71); в (90); г (113); д (122); е (136); ж (137); з (139); з (140); і (147); н (148); к (159); л (168); м (174); н (190); о (206); п (220); с (264); р (264); с (276); т (310); оу (320); ф (333); х (334); ω (337); ш (338); ц (339); ч (343); ш (347); ю (348); њ (349); к (352); њ (356); ф (356).

III. ЗАКЉУЧНА РАЗМАТРАЊА: 1. Преглед одредничких речи према класама: 1.1. Табеларни преглед одредничких речи према врсти речи којој припадају (357), 1.2. Табеларни преглед различитих врста речи према делима (357); 2. Преглед лексике према тематским групама (358): 2.1. Човек (358): 2.1.1. Човек као физичко биће (359): 2.1.1.1. Тело и делови тела (359), 2.1.1.2. Физички процеси и стања (359): 2.1.1.2.1. Кретање (360), 2.1.1.2.2. Мировање (361), 2.1.1.2.3. Остала физичка стања и процеси (361), 2.1.1.3. Физиолошки процеси и стања (363): 2.1.1.3.1. Рођење, живот и смрт (363), 2.1.1.3.2. Узраст и порекло (364), 2.1.1.3.3. Чулна перцепција (364), 2.1.1.3.4. Остали физиолошки процеси и стања (365), 2.1.2. Човек као духовно биће (366): 2.1.2.1. Духовно-етички аспект личности (366), 2.1.2.2. Интелектуални аспект личности (368), 2.1.2.3. Вољни аспект личности (369), 2.1.2.4. Унутрашња стања и осећања (370), 2.1.3. Човек као социјално биће (373): 2.1.3.1. Лица која владају, управљају (373), 2.1.3.2. Лица која се боре, учествују у рату (374), 2.1.3.3. Делатељи (375), 2.1.3.4. Молитвеници (376), 2.1.3.5. Породични и племенски односи (378), 2.1.3.6. Остали међуљудски односи (379), 2.1.4. Човеков спољашњи свет (384): 2.1.4.1. Простор (384), 2.1.4.2. Време (385), 2.1.4.3. Предмети и материје (385), 2.2. Природа (387), 2.3. Сфера духовности (388): 2.3.1. Теоними (388), 2.3.2. Теотоконими (389), 2.3.3. Ангелоними (390), 2.3.4. Агиоантропоними (390), 2.3.5. Лексеме у којима се читује однос Господа, Богородице и светих лица према човеку (391), 2.3.6. Лексеме којима се идентификују божанске и Богородичине особине (393), 2.3.7. Рај и ад (394), 2.3.8. Литургијски термини (394), 2.3.9. Празници (395), 2.3.10. Богослужбени предмети и предмети који се налазе у цркви (395), 2.3.11. Богослужбене књиге и делови богослужбених књига (396), 2.3.12. Обележја светости (396), 2.4. Прилози (397), 2.5. Бројеви (401), 2.6. Узвици (404), 2.7. Ономастичка грађа: 2.7.1. Антропоними и патроними (405), 2.7.2. Топоними и ктетици (406), 2.7.3. Етници (407); 3. Однос према лексикографским изворима (408): 3.1. Лексеме и вишечлане лексичке јединице које контролни извори не бележе (408), 3.2. Лексеме које су потврђене у истој форми, али у другачијем значењу (408), 3.3. Остале лексеме и вишечлане лексичке јединице које се сматрају посведоченима у контролним лексикографским изворима (409); 4. Однос према млађем препису испитиваних дела патријарха Пајсеја (409): 4.1. Фонетски дублети (410), 4.2. Морфолошки дублети (414), 4.3. Једнокоренски синоними (414), 4.4. Разнокоренски синоними (414), 4.5. Текстолошки дублети (415); 5. Општи осврт на лексику у испитиваним делима патријарха Пајсеја (415): 5.1. Творбена средства (416), 5.2. Позајмљенице (423), 5.3. Синоними (424), 5.4. Семантичка раслојеност лексема (426), 5.5. Општи закључак (428).

На крају, у оквиру списка коришћене литературе издвајају се: Извори (431), Општа литература (431), Речници (439), Електронски библиографски извори (446). У дисертацији се среће укупно 110 фуснота, а списак литературе садржи 282 референце на четрнаест језика.

V ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:

У уводном поглављу кандидат поставља теоријско-методолошке оквире и основе истраживања. У ту сврху најпре се бави природом историјских речника и њиховим статусом међу жанровима савремене лексикографије, да би највећи простор с разлогом посветио типологији историјских речника, где се као главни критеријуми поделе издвајају следећи параметри: а) хронолошки период који речник одражава, б) функционални стил који представља, в) форма презентације података. Крећући се у оквиру наведене поделе А. С. Герда, а у зависности од обима дела, његове особености у погледу корпуса и методологије, опште намене, као и ширег научног значаја који има у историјскојезичким проучавањима, Ивана Чанчар представља у различитом опсегу више од шездесет за ово истраживање релевантних лексикографских извора. На темељима непосредног увида у лексикографску продукцију везану за старословенски канон и писано наслеђе пре свега православних Словена, ауторка дату класификацију допуњује и разрађује, указујући уједно и на повремену терминолошку неуједначеност и недоследност у именовану појединих типова историјских речника. Иако је, у целини посматрано, овај преглед лексикографских дела у општем приступу појединачним речницима остао недовољно уједначен, а дескриптивни метод однео превагу над критичком аналитичношћу, вредност самог истраживачког напора је неспорна, јер на једном месту добили смо широк, темељан и разноврстан увид у најзначајнија историјска лексикографска издања базирана на широком кругу споменика писаних старословенским, народним и редакцијским језицима у културном кругу *Slavia orthodoxa*, почев од оснивања славистике до наших дана. Будућим истраживачима стављено је тако на располагање мноштво драгоцених референци и корисних и актуелних информација, поготово када се има у виду да је реализација појединих пројеката тек започела или је у току. Следећи тематски блок унутар овог поглавља доноси кратак преглед живота и књижевног опуса патријарха Пајсеја, с посебним освртом на његову улогу у обликовању култа Светог цара Уроша. Кандидат потом дефинише предмет и циљеве истраживања, а детаљно описује и корпус на којем је оно спроведено. У питању је пишчев рукопис култних списа о Светом цару Урошу (Служба, Синаксарско житије, Житије) из 1641. године, који се налази у књизи бр. 33 Библиотеке Српске патријаршије у Београду. Чињеница да се овде ради о једном од ретких сачуваних аутографа старе српске књижевности истраживању даје додатну вредност, јер се тако обезбеђује непосредан увид у лексички фонд писца и његов књижевни израз. У посебном одељку представљају се шири теоријски како филолошки, тако и лингвистички постулати којих се аутор држао приликом обраде грађе, укључујући и однос према млађем Јазачком препису из XVIII века, а указује се и на фазе у изради рада, као и методолошка ограничења која су ту израду пратила. Завршна целина овог дела дисертације доноси детаљну разраду принципа везаних за организацију речничког чланка, почев од успостављања одредничке речи и њене нормализације на графичком, правописном, фонетском и морфолошком плану, преко одређивања граматичких својстава, фреквенције и графичко-фонетских варијација у реализацији, до дефинисања значења у регистрованим контекстима и у склопу синтагматских и парадигматских веза које успоставља с другим јединицама у лексичком корпусу. Том приликом кандидат је испољио висок ниво познавања како српскословенске норме у њеном вишевековном трајању, тако и низа особености које су у мањој или већој мери пратиле редакцијске текстове, а биле условљене маниром писца или писара, нивоом

његовог образовања, али и природом самог дела, односно степеном пријемчивости за утицаје народног језика. Све те специфичности, с аспекта норме понекад и супротстављене црте, успешно су помирене и вешто презентоване унутар главних и упућивачких речничких чланака.

Друго поглавље чини речник, који је замишљен као селективна, двојезична (српскословенско-српска), лематизована историјска конкорданција нединамичног типа, будући да се заснива на изворима из истог временског периода. У конкорданцији се доноси преглед свих именица, придева, прилога, бројева, глагола и узвика који се јављају у аутографу патријарха Пајсеја. Делови који недостају у изворном рукопису нису попуњавани млађим преписом из XVIII века, будући да је он на новоцрквенословенском језику, те не може на скроз поуздан начин пружити увид у изворни лексички фонд писца. Овакав поступак кандидата може се сматрати оправданим, тим пре што у литератури већ постоје реконструисани текстови испитиваних дела, те није било потребе да се ово издваја као посебан истраживачки задатак. Самом речнику претходе скраћенице извора, затим библијских књига, као и техничке скраћенице. Пажња коју кандидат поклања реализацији интертекстуалности у испитиваним делима свакако заслужује похвалу, јер доприноси бољем увиду у њихове текстолошке одлике, а самим тим и темељитости лексикографске обраде. Иако број места која се могу довести у везу са различитим изворима преводне конфесионално-литургијске литературе није нарочито велик, штета је што ауторка касније, у оквиру закључних разматрања, није покушала да изведе и евентуалне лексиколошке импликације регистрованог стања у текстовима. Речнички чланак укључује следеће сталне компоненте: одредничка реч, граматички податак, податак о фреквенцији, значење, тј. превод на савремени српски језик и целокупан списак цитата, односно посведочених контекста у којима се реч реализује. Факултативни карактер имали су податак о различитим варијантама у реализацији лексема и упућивање на сродне речи. Одредничка реч доноси се уређеним рашким правописом, што је у начелу добар начин да се превазиђе шаренило ортографских решења карактеристично за рукописе ресавског и послересавског периода. У реконструкцији основног облика и појединих граматичких својстава Ивана Чанчар с разлогом испољава појачану дозу опреза и тамо где се стање у језику писца не може са сигурношћу утврдити наводи све могућности, како на фонолошкој тако и на морфолошкој равни. Податак о фреквенцији садржи укупан број реализација неке речи у корпусу, као и број појављивања у сваком саставу понаособ. Детаљан увид у учесталост лексема, али и њихову дистрибуцију по појединачним делима од велике је важности јер омогућује поређење конкурентних лексичких средстава како унутар целокупног корпуса, тако и у оквиру појединачних дела, чиме се успостављају егзактне основе за утврђивање лексичких слојева у њима, као и њихових функционалностилских карактеристика. Приликом представљања посведочених значења лексема пажња се поклања различитим аспектима њихове контекстуалне реализације: употреба у својству друге врсте речи, синтагматски спојеви и конструкције с различитим степеном лексикализације, фигуративна употреба, фигуративно и специјално значење. Одговарајуће скраћенице и симболи уведени у ту сврху у великој мери олакшавају кретање кроз речнички чланак и проналажење различитих значења. У увођењу преводних еквивалената видљива је тежња ауторке ка избегавању описних дефиниција. Њима се прибегава само онда када значење није могуће

пренети једном речју или синтагмом савременог језика, као и у случајевима када се лексема преводни еквивалент одликује слојевитошћу па је потребно додатно појаснити који сегмент значења се има у виду. Како се овде ради о лематизованој конкорданцији, примери којима се илуструју контекстуалне реализације лексема нижу се у складу с унутрашњом организацијом речничког чланка, а не по принципу узбучавања посведочених облика одредничке речи. У свим забележеним цитатима, међутим, одредничке речи су подвучене и самим тим јасно уочљиве, те се претрага грађе и по критеријуму употребљене форме може релативно лако спровести. Место у речнику нашле су и различите варијације у графијској и фонолошкој реализацији лексема, а које су биле условљене како непажњом, односно грешком писара, тако и променама насталим под утицајем говорне основице (једначење сугласника по звучности, упрошћавање сугласничких група, дијалектизми). Тамо где је то могуће, речнички чланак се завршава упућивањем на семантички сродне речи. Висок ниво доследности и савесности који је кандидат исполио у примени свих наведених принципа само употпуњују општи позитиван утисак о овој у основи темељној, исцрпној и у методолошком смислу разрађеној лексикографској обради.

У трећем поглављу најпре се доноси статистички преглед корпуса према класама речи, а потом и осврт на њихову заступљеност у појединачним делима. Исцрпан преглед лексике према тематским групама, који је заснован на темељима конкорданцијског речника и заузима централно место у овом делу докторске дисертације, имао је циљ да покаже у коликој мери је дистрибуција датих слојева била условљена типом текста, односно степеном његове сакралности. Иако ауторка тим поводом износи значајна и занимљива запажања, истовремено се, међутим, намеће и утисак да је груписање речничког материјала у овом сегменту закључних разматрања могло бити на функционалнији, тј. економичнији и вештији начин искоришћено за презентовање и творбено-семантичких и функционалностилских одлика лексике у оквиру сваке микроцелине. Лексички корпус сагледава се потом и у контексту постојећих лексикографских извора црквенословенског језика у културном ареалу *Slavia orthodoxa*, а пореди се и са млађим, Јазачким преписом из XVIII века ради утврђивања фонетских и морфолошких дублета, синонима и текстолошких варијанти. У општем закључку синтетичкој оцени различитих аспеката анализе претходи посебан осврт на стилски маркирана творбена средства, позајмљенице, синониме и семантичко раслојавање лексема.

VI СПИСАК НАУЧНИХ И СТРУЧНИХ РАДОВА КОЈИ СУ ОБЈАВЉЕНИ ИЛИ ПРИХВАЋЕНИ ЗА ОБЈАВЉИВАЊЕ НА ОСНОВУ РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА У ОКВИРУ РАДА НА ДОКТОРСКОЈ ДИСЕРТАЦИЈИ

Безрукова, Ивана М. (2017). Фонетске одлике култних списа о Светом цару Урошу патријарха Пајсеја. *Филолоџ* 16, 28–43. (M51)

Безрукова, Ивана. Именовање цара Уроша у трима култним списима патријарха Пајсеја. Снежана Гудурић – Биљана Радић-Бојанић (ур.) (2019). *Језици и културе у времену и њиховом простору VIII/2. Тематски зборник*. Нови Сад: Универзитет у Новом Саду, Филозофски факултет – Педагошко друштво Војводине, 221–232. (M14)

VII ЗАКЉУЧЦИ ОДНОСНО РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА

Ова дисертација пружа увид у целокупан фонд пунозначне лексике из Службе, Синаксарског житија и Житија, посвећених Светом цару Урошу, оригиналних списа патријарха Пајсеја, који сачувани у аутографу чине једну недељиву рукописну и књижевноуметничку целину. Лексикографском обрадом у виду конкорданцијског речника осветљени су заједнички лексички слојеви, али и разлике међу текстовима, које су биле условљене њиховом другачијом жанровском припадношћу. Праћењем опште фреквенције речи и њихове реализације у свим посведоченим контекстима, што је од посебне важности у проучавању једног мртвог језика, утврђена је одређена закономерност у дистрибуцији релевантних лексичких категорија (топоними, антропоними, патроними, етници, ктетици, синонимијски парови, књишке творбене категорије и стилски маркиране лексеме). Тако су на егзактан, јасан и проверљив начин дефинисане разлике између поетског и прозних састава те утврђено да је Служба са Синаксарским житијем писана високим стилем српкословенског језика, док је у Житију изражена тежња ка „понародњавању” књижевног израза. Анализа грађе у светлу контролних лексикографских извора, које су чинили постојећи историјски речници и лексиколошке студије, указала је на постојање извесног броја незабележених лексема, вишечланих израза, али и нових значења већ посведочених речи, те ово истраживање и у том сегменту доприноси бољем познавању лексичког фонда црквенословенске писмености у културном ареалу *Slavia orthodoxa*. Поређење аутографа с Јазачким преписом из XVIII века открило је изванредан степен неподударности, на основу којег се не може до краја искључити могућност постојања и неке новије текстолошке редакције, која је послужила као предлог млађем препису, што све на индиректан начин сугерише да је и број рукописа с овим делима у прошлости био већи него што о томе сведочи сачувано писано наслеђе. Највећи резултат истраживања, у складу с постављеном темом, представља свакако сама конкорданција, која нуди збирку од 1903 лексеме са прецизно дефинисаним граматичким и семантичким својствима и свим посведоченим контекстима реализације, чиме су створени предуслови за шира филолошка, лингвостилистичка и књижевна испитивања наведених дела, али и лексикона српкословенског језика у целини, а посебно у домену оригиналног стваралаштва.

VIII ОЦЕНА НАЧИНА ПРИКАЗА И ТУМАЧЕЊА РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА

Резултати истраживања представљени су на јасан, прегледан и систематичан начин и у потпуности кореспондирају са постављеним циљевима и задацима. Томе је у знатној мери допринео добро одабран и уверљиво образложен теоријско-методолошки приступ, који је објединио начела савремене лексикографске праксе и достигнућа историјске лексикологије и текстологије. Одабиром лематизоване конкорданције као начина представљања лексичког материјала обезбеђен је највиши могући степен транспарентности грађе, што се израдом класичног речника не би могло постићи. Ово је од велике важности нарочито за домен семантичке обраде речи, као најсложенијег и најделикатнијег вида анализе на дијахронијској равни, у којем се иначе истраживачи најчешће разилазе, пре свега због

непостојања изворних носилаца одређеног идиома који би потврдили њихову интерпретацију. Наведени модел, поред прегледа остварених значења и свих контекстуалних реализација лексема, омогућио је увид и у њихову фреквенцију и дистрибуцију у појединачним делима, чиме су и изведени закључци о њиховим лингвостилистичким одликама добили чврсту, егзактну утемељеност, као и могућност непосредне провере. На крају, напомињемо да је докторска дисертација проверена и програмом за откривање плагијаризма *iThenticate* и утврђено је да се не ради о плагијату. Констатована поклапања с изворима су мања од 1%.

Комисија, узимајући у обзир све наведене аспекте, позитивно оцењује начин приказа и тумачења резултата истраживања.

IX КОНАЧНА ОЦЕНА ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ:

1. Докторска дисертација је написана у складу с образложењем наведеним у пријави теме.
2. Дисертација садржи све битне елементе: 1) кључну документацијску информацију на српском и енглеском језику; 2) садржај; 3) сажетак на српском и енглеском језику; 4) текст дисертације (подељен у три целине); 5) списак литературе.
3. Дисертација *Конкорданција кулџних сџиса о Свешћом цару Урошу љаџријарха Пајсеја* оригиналан је допринос науци из више разлога: а) доноси у нашој средини, на корпусу дела једног изворног писца на српскословенском језику, прву лематизовану конкорданцију с пуним семантичким описом контекстуалне реализације лексема; б) представља прво обимније филолошко и лингвистичко истраживање лексике патријарха Пајсеја, које је објединило лексикографски и лексиколошки приступ; в) нуди модел за даља истраживања лексике српскословенског језика, и то пре свега са функционалностилског аспекта, будући да је показала на који начин се утврђивање лингвостилистичких одлика различитих састава, али и сличности и разлика међу њима, може учинити не само темељнијим, већ и егзактно проверљивим; г) допринела је осветљавању недовољно проученог проблема „понародњавања” српскословенских текстова на лексичкој равни, које се, како је ово истраживање потврдило, могло одвијати и у жанру житија, који иначе због сакралне природе, тј. специфичне садржине и намене везујемо пре свега за високи стил средњовековног књижевноуметничког израза. У питању је, дакле, не само вредан допринос познавању језика и стила једног од најистакнутијих аутора позног периода српскословенске епохе, него и драгоцен прилог на пољу историјске лексикографије и лексикологије, који се у потпуности уклапа у дугорочне циљеве пројекта *Обрада сџароџ срџскоџ љисаноџ наслеђа и израда Речника црквенословенскоџ језика срџске редакције* (ОИ 178030), у оквиру којег је ово истраживање спроведено.
4. Дисертација нема недостатака који би утицали на главне резултате истраживања.

X ПРЕДЛОГ:

На основу укупне оцене дисертације, Комисија предлаже да се докторска дисертација *Конкорданција кулџних сџиса о Свџјом цару Урошу џаџриџарха Паџсеџа* прихвати, а кандидату мср Ивани Чанчар одобри одбрана у предвиђеном законском року.

ПОТПИСИ ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ

Нови Сад – Београд,
24. јануара 2020.

Проф. др Јасмина Грковић-Мејдор,
председник Комисије

Доц. др Виктор Савић, члан

Проф. др Наташа Драгин, ментор